

**НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ**

**«Дії захисника при затриманні особи за підозрою у
вчиненні кримінального правопорушення»**

Радкевич Вікторія Миколаївна

Адвокат

*
Затримання
особи

За дозволом суду

Затримання без дозволу слідчого судді

В порядку ч. 2 ст. 207 КПК України
(будь-якою особою)

- При вчиненні або замаху на вчинення кримінального правопорушення
- Безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення / під час безпосереднього переслідування особи, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення

Затримана особа повинна бути негайно доставлена до уповноваженої особи або повідомити уповноважену службову особу про затримання

В порядку ст. 208 КПК України
(уповноваженою службовою особою)

- Особу застали під час вчинення кримінального правопорушення / замаху на його вчинення
- Безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення очевидець (потерпілий) або сукупність видимих ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно його вчинила

Строк затримання не може перевищувати 72 години з моменту затримання
Не пізніше 60 годин затримана особа повинна бути доставлена до слідчого судді

* Дії адвоката під час затримання клієнта

з'ясувати всі дані про особу підзахисного та обставини затримання: фактичний час, місце, чи затримувались з ним інші особи, чи застосовувалась відео (фото) зйомка, що вилучалось під час затримання, чи проводився особистий обшук, чи складались будь-які документи, чи відбирались пояснення і які саме, чи проводились із підзахисним будь-які слідчі дії тощо.
обговорити з підзахисним позицію захисту та визначити подальшу поведінку під час проведення слідчих дій.

роз'яснити процесуальні права затриманому та ст.63 Конституції України. Якщо клієнт погоджується давати показання, адвокат роз'яснює процедуру допиту підозрюваного, його права, обговорює зміст показань, питання, які необхідно з'ясувати.

Конфіденційне побачення з КЛІЄНТОМ

Спілкування із затриманим не може бути обмежено в часі, також під час такої зустрічі недопустимим є присутність конвою, або інших працівників ОВС

Під час першого спілкування адвокату необхідно встановити психологічний контакт з підзахисним та з'ясувати відомості про затриману особу і обставини затримання

Захисник узгоджує з клієнтом стратегію захисту. Остаточне рішення щодо позиції у справі приймає підзахисний

* Протокол затримання

Про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, складається протокол, в якому, крім анкетних даних підозрюваного обов'язково зазначаються:

- * місце, дата і точний час (година і хвилини) затримання;
- * підстави затримання; результати особистого обшуку;
- * клопотання, заяви чи скарги затриманого, якщо такі надходили;
- * повний перелік процесуальних прав та обов'язків затриманого.

Протокол про затримання підписується особою, яка його склала, і затриманим. Копія протоколу негайно під розпис вручається затриманому, а також надсилається прокурору.

У випадку, коли затриманому фактично не надається копія протоколу затримання, або у випадку відмови адвокату в ознайомленні чи наданні йому копії протоколу про затримання, адвокат має подати письмове клопотання про надання копії протоколу через чергову частину або канцелярію ОВС

* Слідчі і процесіальні дії із затриманою особою

Повідомлення про підозру

Захисник роз'яснює суть підозри, кваліфікацію діяння, роз'яснює права підозрюваного

Допит в якості підозрюваного

Захисник з'ясовує позицію клієнта щодо визнання вини, роз'яснює процедуру допиту та наслідки обраної позиції щодо визнання або невизнання вини, приймає участь у допиті

Обрання запобіжного заходу

Захисник ознайомлюється з клопотанням про обрання запобіжного заходу, готує підзахисного до виступу у суді, висловлює критичні міркування стосовно наявності доказів на обґрунтування підозри у вчиненні клієнтом злочину, надає доводи стосовно наявності обставин, які позитивно характеризують клієнта

* Скарги клієнта на незаконні дії працівників ОВС

•Якщо Клієнт висловлює скарги на стан здоров'я або перебуває в фізичному стані, який загрожує його здоров'ю - адвокат вживає заходів для забезпечення надання йому невідкладної медичної допомоги

- * Якщо Клієнт дає згоду на оскарження протизаконних дій з боку працівників міліції, то адвокат
- * негайно подає відповідну скаргу до прокуратури,
- * заявляє клопотання слідчому про негайне проведення освідування, направлення у медичний заклад для фіксації наявних тілесних ушкоджень, а також про призначення судово - медичної експертизи,
- * фіксує тілесні ушкодження за допомогою фотозйомки.

При небажанні Клієнта подавати скаргу остаточне рішення з цього питання приймається одразу після закінчення періоду перебування клієнта під контролем працівників, які здійснювали незаконні дії відносно підзахисного

* Проблеми під час затримання

- * Ненадання можливості конфіденційної зустрічі з клієнтом
- * Фізичне та психологічне насильство під час затримання
- * Вилучення особистих речей у затриманого
- * Здійснення слідчих і процесуальних дій без адвоката
- * Затримання через тривалий проміжок часу після вчинення злочину

Оскарження порушення прав затриманої особи

За новим КПК право сторони захисту оскаржити затримання взагалі не передбачено, адвокат лише може вимагати у прокурора перевірити обґрунтованість затримання (п.6 ч.3 ст.42 КПК).

У разі з`ясування обставин, що дають підстави вважати затримання особи незаконним, адвокат має керуватися вимогами ст.ст. 42, 206, 208 КПК України та звертатися з відповідною скаргою до слідчого судді, використовуючи при цьому посилання на ЄКПЛ та практику Європейського суду з прав людини

У справі “Курт проти Туреччини” 25.05.1998 Суд підкреслює основоположне значення в демократичному суспільстві тих гарантій прав особи від незаконного арешту або затримання властями, що містяться в статті 5. Будь-яке позбавлення волі повинне здійснюватися не лише згідно з основними процесуальними нормами національного права, але також відповідати цілям статті 5, тобто захищати людину від свавілля властей